

[Time: 3 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Draw neat and clear diagrams wherever applicable.
 4. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 (A) Choose and rewrite the correct option for the following: (Any 10)

10

- i) The cost of last goods produced is -----.

 - a. Marginal revenue
 - b. Marginal cost
 - c. incremental cost
 - d. Incremental revenue

- ii) If two variables move in same direction then they have -----.

 - a. Positive relationship
 - b. Negative relationship
 - c. Maximum and minimum relationship
 - d. No relationship

- iii) Negative relationship means -----.

 - a. Both variable move in same direction
 - b. Both variables move in opposite direction
 - c. Both variable has maximum and minimum relations
 - d. Both variables are not at all related

- iv) Demand curve in perfect competition is -----.

 - a. Elastic
 - b. Vertical
 - c. Negative
 - d. Horizontal

- v) Slope of demand curve is -----.

 - a. Positive
 - b. Negative
 - c. Vertical
 - d. Horizontal

- vi) Kinky demand curve occurs in ----- Market.

 - a. Perfect competition
 - b. Monopoly
 - c. Monopolistic competition
 - d. Oligopoly

- vii) In the short run, increasing marginal returns takes place due to -----.

 - a. Variability of all factors
 - b. Abundance of fixed factors
 - c. Abundance of variable factors
 - d. Economies of scale

- viii) When total product is maximum, marginal product is -----.

 - a. Zero
 - b. Negative
 - c. Maximum
 - d. Constant

- ix) Which of the following is not an assumption of the law of variable proportion?
- The state of technology is given the constant
 - All factors are variable
 - All units of variable factors are homogeneous
 - At least one factor remains constant
- x) Historical cost is the ----- cost.
- Accounting
 - Internal
 - Economic
 - External
- xi) Sunk Cost is the ----- cost incurred by a firm to enter the market.
- Initial
 - Material
 - Overhead
 - Indirect
- xii) Marginal cost refers to the change in total cost for a ----- unit change in output.
- One
 - Two
 - Three
 - Four
- (B) State whether the following statements are True or False (**Any 10**) **10**
- Total revenue is calculated by multiplying price and quantity.
 - Demand curve slopes upward.
 - Market demand curve is steeper than individual demand curve.
 - Supply curve is upward sloping.
 - Increase and decrease in demand are shown on the same demand curve.
 - Giffen goods are the exceptions to the law of demand.
 - When the percentage change in quantity demanded for a commodity is equal to the percentage change in its price, it is known as unitary elastic demand.
 - Promotional elasticity of demand is also known as 'advertisement elasticity.'
 - $MR_n = TR_n - TR_{n-1}$
 - Statistical method is also known as quantitative method.
 - Production function is the technical relationship between two outputs.
 - Law of returns to scale is a long run production theory.

Q.2 Answer **any two** of the following: **15**

- Give the definition of Business Economics and Discuss the importance of
- Explain the market demand curve with the help of table and diagram.
- Explain the shift in demand and supply curves

Q.3 Answer **any two** of the following: **15**

- Discuss the several determinants of demand.
- Explain the nature of individual and market demand curve under perfect competition.
- Discuss the degrees of elasticity of demand.

Q.P. Code: 00003382

- Q.4 Answer **any two** of the following: **15**
- Discuss the law of variable proportion with the help of diagram.
 - What are the properties of Iso-quants?
 - Discuss external economies and diseconomies of scale.
- Q.5 Answer **any two** of the following: **15**
- Discuss the various concepts of cost.
 - Describe the relationship between TFC, TVC and TC in the short run.
 - Discuss the application and limitations of break-even analysis.
- Q.6 Write notes on the following: (**Any 4**) **20**
- Market Supply Curve
 - Marginalism
 - Demand Function
 - Promotional Elasticity of Demand
 - Cost function
 - Ridge Lines

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

१०

i) उत्पादित केलेल्या वस्तूच्या शेवटच्या नगाची किंमत म्हणजेच ----- होय.

अ) सीमांत महसूल

ब) सीमांत खर्च

क) वाढीव खर्च

ड) वाढीव महसूल

ii) जर दोन चल एकाच दिशेने जात असतील तर त्यांच्यामध्ये ----- असतो.

अ) धनात्मक संबंध

ब) ऋणात्मक संबंध

क) कमाल आणि किमान संबंध

ड) काहीच नातेसंबंध नसतो

iii) ऋणात्मक संबंध म्हणजे -----.

अ) दोन्ही चले एकाच दिशेने जाणारी असतात.

ब) दोन्ही चले ही विरुद्ध दिशेने जाणारी असतात.

क) दोन्ही चलांमध्ये कमाल आणि किमान संबंध असतो.

ड) दोन्ही चले अजिबात एकमेकांशी संबंधित नसतात.

iv) पूर्ण स्पर्धेतील मागणी वक्र हा ----- असतो.

अ) लवचिक

ब) क्षितिजलंब

क) ऋणात्मक

ड) क्षितिजसमांतर

v) मागणी वक्रचा उतार हा ----- असतो.

अ) धनात्मक

ब) ऋणात्मक

क) क्षितिजलंब

ड) क्षितिजसमांतर

vi) विकुंचित मागणी वक्र हा ----- बाजारात आढळून येतो.

अ) पूर्ण स्पर्धा

ब) एकाधिकार

क) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा

ड) अल्पाधिकार

vii) अल्पकाळात वाढते सीमांत फल..... मुळे मिळते.

अ) सर्व घटकांची परिवर्तनशीलता

ब) निश्चित घटकांची विपुलता

क) परिवर्तनीय घटकांची विपुलता

ड) मितव्ययता

viii) जेव्हा एकूण उत्पादन महत्तम असते, तेव्हा सीमांत उत्पादन ----- असते.

अ) शून्य

ब) ऋणात्मक

क) महत्तम

ड) स्थिर

ix) खालीलपैकी कोणते बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाचे गृहितक नाही?

अ) तंत्रज्ञानाची स्थिती दिलेली असून ती स्थिर असते.

ब) सर्व घटक परिवर्तनशील असतात.

क) परिवर्तनीय घटकांची सर्व एकेक एकजिनसी असतात.

ड) किमान एक घटक स्थिर राहतो.

x) ऐतिहासिक खर्च हा ----- खर्च असतो.

अ) लेखांकन	ब) अंतर्गत
क) आर्थिक	ड) बाह्य

xi) बुडित खर्च म्हणजे एखाद्या उद्योगसंस्थेने बाजारात प्रवेश करण्यासाठी केलेला ----- खर्च होय.

अ) आरंभिक	ब) साहित्य
क) ओव्हरहेड	ड) अप्रत्यक्ष

xii) सीमांत खर्च म्हणजे उत्पादनामधील ----- युनिट बदलासाठी होणारा एकूण खर्चातील बदल होय.

अ) एक	ब) दोन
क) तीन	ड) चार

ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कोणतेही १०)

- एकूण महसूल हा किंमत आणि परिमाण यांचा गुणाकार करून मोजला जातो.
- मागणी वक्र हा वरच्या दिशेने जाणारा असतो.
- बाजार मागणी वक्र हा वैयक्तिक मागणी वक्रपेक्षा जास्त उथळ असतो.
- पुरवठा वक्र हा वरच्या दिशेने जाणारा असतो.
- मागणीतील वाढ आणि घट समान मागणी वक्र वर दर्शविली जाते.
- गिफेन वस्तू ह्या मागणीच्या नियमाला अपवाद आहेत.
- जेव्हा एखाद्या वस्तूसाठी मागणी केलेल्या परिमाणाच्या टक्केवारीतील बदल त्याच्या किंमतीतील टक्केवारीच्या बदलाप्रमाणे असतो, तेव्हा त्याला एकात्मक लवचिक मागणी म्हणून ओळखले जाते.
- मागणीच्या प्रचारात्मक लवचिकतेला 'जाहिरात लवचिकता' असेही म्हणतात.
- $MR_n = TR_n - TR_{n-1}$
- सांख्यिकीय पद्धतीला परिमाणात्मक पद्धत असेही म्हणतात.
- उत्पादन फलन हे दोन उत्पादनामधील तांत्रिक संबंध दाखवते.
- परिमाण प्रत्यय नियम हा दीर्घकालीन उत्पादन फलन सिद्धांत आहे.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- व्यवसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या आणि त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- तक्ता व आकृतीच्या साहाय्याने बाजारातील मागणी वक्र स्पष्ट करा.
- मागणी आणि पुरवठा वक्रातील स्थानांतरण स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- मागणीच्या विविध निर्धारक घटकांची चर्चा करा.
- पूर्ण स्पर्धा बाजारातील वैयक्तिक आणि बाजार मागणी वक्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- मागणीच्या लवचिकतेच्या श्रेणींची चर्चा करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- आकृतीच्या मदतीने बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाची चर्चा करा.
- समउत्पादन वक्राचे गुणधर्म काय आहेत?
- बाह्य मित्तव्ययता आणि अमित्तव्ययता यांची चर्चा करा.

Q.P. Code: 00003382

- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १५
- अ) खर्चाच्या विविध संकल्पनांवर चर्चा करा.
- ब) अल्पावधीत TFC, TVC आणि TC यांच्यातील संबंधांचे वर्णन करा.
- क) ब्रेक इव्हन विश्लेषणाचा उपयोग आणि मर्यादा यावर चर्चा करा.
- प्र.६ खालील बाबींवर टीपा लिहा. (कोणत्याही ४) २०
- अ) बाजार पुरवठा वक्र ब) सीमांतवाद
- क) मागणी फलन ड) मागणीची प्रचारात्मक लवचिकता
- इ) खर्च फलन ई) रिज लाइन्स
